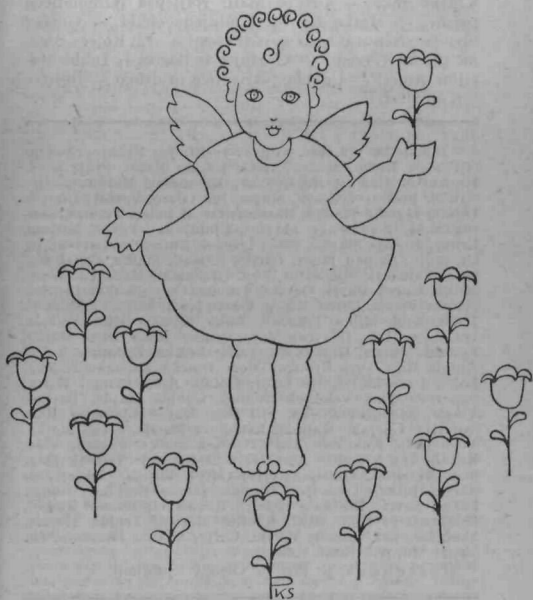

ANGELČEK

VSEBINA k 9. številki: L.-F.: Pisma — Ciril Podržaj: Kraška reka — Gregor Mali: Najlepša (Dramatičen prizor) — Matko Krevh: Zgubljena cokla — Gustav Strniša: Nepovabljeni gost (Pesem) — Fr. Rojec: Srečna ptička (Pesem) — Grožnje — Bogomil: Ljubi Marijini otroci! — Uganke, skrivalice in drugo — Rešitve v 8. številki.

Zagonetke v 8. številki so prav rešili: Jug Franjo, Studenci; Tušek Mirko, Senčar Aleks, Kasper Karel, Ptuj; Jereb Ivanka in Helena, Bukovščica; Klenovšek Marica, Celje; Arnšek Franjo, Živkovič Simon, Jan Lovro, Veržej; Dimnik Dušan, Jagodič Vladko, Maribor; Dacar Peter, Tržič; Češnovar Saša, Pišlerič Olga, Ljubljana; Peneš Mirjam, Kranj; Hernja Stanko, Ptuj; Lostrek Anton, Sv. Lovrenc na Dr. polju; Stepan Janez, Čurile; Križnik Štefka, Črnak Fani, Valenčak Micika in Zora, Großmann Mařenka, Weiss Milica, Guček Marta, Ogrizek Ivanka, Celje; Kuhar Lenčka, Hafner Vlasta, Berčič Anica, Gosar Ivica, Sušteršič Mera in Jelka, Krek Milka, Potočnik Anka, Demšar Mici, Volčjak Iva, Žagar Ter., Jelovčan Mara, Črnilec Julka, Vode Minka, Levstek Milena, Mrak Vida, Triler Nežika, Zakotnik Anica, Zadnik Mira, Turk Bronka, Vdovč Tončka, Križman Tončka, Lotrič Francka, Škofja Loka; Golob Olga, Himmer Herta, Superger Ana, Velenšek Stanka, Godnič Majda, Bavdek Vlasta, Klobučar Lizika, Flis Ana, Kováč Ljudmila, Rom Valerija, Gorjanc Matilda, Kraupner Marija, Sivka Štefka, Vuga Hela, Kukovec Zlatka, Gajšek Štefka, Tertnik Vida, Kožuh Anica, Gaber Ana, Dorn Bogomira, Premšak Dagmar, Arzenšek Emilija, Celje; Guček Viljem, Dobje; Žnidaršič Julka, Trbovlje; Zorman Janez, Metlika; Toplak Franc, Savci; Hoffman Robert, Rucmanci; Barzer Rudolf, Bratanečice; Sem Silva, Kroflič Marica, Toplak Herma, Skok Helena, Rozman Marija, Celje; Mlakar Dragotin, Šoštanj; Murovič Roža, Kočevje.

Izžrebana je Pišlerič Olga v Ljubljani.

Vrtec s prilogo Angelček (10 številčk) stane za leto 1929/30

Din 22, Angelček sam Din 8.

Urednik in izdajatelj: Jožef Volc, stolni kanonik v Ljubljani,

Pred škofijo št. 8.

Rokopisi in rešitve naj se pošiljajo na »Uredništvo Vrtca in Angelčka« v Ljubljani, Pred škofijo št. 8.

Naročnino sprejema »Uprava Vrtca in Angelčka« (dr. Jožef Demšar) v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 80. Čekovni račun uprave št. 10.470.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani Karel Čoč.

Beseda ugankarjem.

Še eno vam bom povedal, da boste videli, kako imenitni smo ugankarji. Zakaj svojega zastopnika imamo celo med vladarji. Njegovo ime je slavno v svetovni zgodovini; saj je bil gospodar čez velik del sedanjega sveta. Bil je to macedonski kralj Aleksander Veliki.

Poslušajte, kako je ta mož zašel med ugankarje.

V mestu Gordiju v Frigiji — če imate kak zemljevid Azije pri rokah, boste našli to pokrajino v Mali Aziji — je živel kmet Gordij. Nekega dne je šel z vozom po svojih opravkih, pa je priletel orel in se mu je usedel na voz. Nekateri so potem to razlagali, da bo ta kmet in njegov rod dosegel še veliko slavo in čast. In res! Že Gordijev sin Mida je postal kralj vse Frigije. To je pa očeta Gordija tako razveselilo, da je v spomin na slavo svojega rodu tako umetno privezal jarem k ojesu, da ni mogel nihče vozlov razvozlati. Prerokovano pa je bilo, da bo tisti, ki bo ta voz razvezal, gospodar nad vso Azijo.

Kralj Aleksander je šel ta voz gledat. Poskušal ga je razvozlati, pa je kmalu videl, da ne bo šlo. Tedaj pa kraljevski ugankar ni pomišljal dolgo, ampak je potegnil meč, presekal voz in rekel: »Nikjer ni zapovedano, kako se mora razvozlati.«

Ugankarju na prestolu bomo pustili, da je ravnal po svoji glavi.

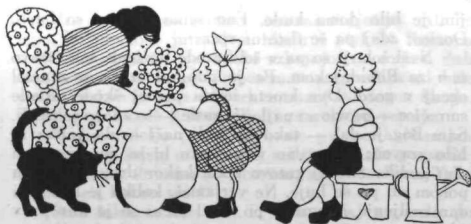
Mi pa moramo biti bolj previdni. Držati se moramo navodil, ki jih podaja uganka; če ne, bomo napačno ravnali. Če imamo — na primer — v številnici zapisana števila 1, 2, 3, 4 in zraven zapisano, da je to del človeškega telesa, moramo za pravilno rešitev iskati takih besedi, ki imajo res po štiri črke (roka, noga, srce), ne pa takih, ki imajo po več ali po manj črk (uho, oko, glava, trebuh). Če imamo v zlogovnici zapisano, da je treba narediti iz danih zlogov trizložne besede, ne smemo iskati dvo- ali štiri-zložnih besedi. Če imamo v črkovnici zapisano, da se po sredi besedi here znan pregovor, potem mora tisti pregovor imeti toliko črk, kolikor šteje črkovnica besedi, oziroma včasih tudi posameznih glasov. Če imaš v premikalnici zapisano, da moraš premikati imena (Celovec, Tobija, kilometer, paragraf) toliko časa drugega pod drugim, da dobiš ime enega mesta, ene gore in enega bajeslovnega bitja, potem boš premikal toliko časa, da boš dobil tole:

C e l o v e c
T o b i j a
k i l o m e t e r
p a r a g r a f .

Lahko bi jih postavil tudi takole:

C e l o v e c
T o b i j a
k i l o m e t e r
p a r a g r a f —

toda s tem uganki ne bi bilo zadoščeno.

MAJ ♦♦♦♦♦♦♦♦ ANGELČEK ♦♦♦♦♦ 1929/1930

L.-F.: Pisma.

LJUBA MOJA DRAGICA!

RECI, kar hočeš, bodi name jezna ali ne, vseeno Te moram malo pokregati. Vedno pišeš, kako je lepo pri nas na deželi; vedno obetaš, da boš prišla: na, pa pride božič, pa pride velika noč, in jaz hodim k vsakemu vlaku gledat in Te čakati — Tebe pa od nikoder ni. Seveda! Kdo se bo pa doma sladkal ob medenem kolaču, kdo bo pa obiral šunko, kdo bo pa natepal kozliča, če Tebe ne bo v Ljubljani? Za velike počitnice boš pa menda vendar prišla, če ne, Ti pa nič več ne bom verjela, kar vedno žvižgaš in poješ o lepoti našega podeželskega življenja.

Pri nas smo letos menda prvič jedli »alelujo«. Ali veš, kaj je to? V šoli so nam povedali, da je to za nas zgodovinska jed in da nas spominja na davne, žalostne turške čase. Več Ti pa nalašč nočem povedati, čeprav vem. Če Te lepota naših krajev ne more premakniti iz mesta, naj ji pa pomaga vsaj radovednost.

Sporočiti Ti moram par žalostnih dogodkov. Pri Martinovcu so trebili po travnikih. Suhljad, ki so jo nagrebli, so spravili na kup in jo zažgali, da bo pepel bolje gnojil. Okrog ognja sta se pa igraje lovila šestletni Pavlek in štiriletna Dorica. Pa se je zgodila nesreča. Dorica je padla v tlečo kopico in obleka se ji je vnela. Radi opeklin je v par dneh umrla. Veš, da

jim je bilo doma hudo. Eno samo deklico so imeli, Dorico; zdaj pa še tiste ni več.

Naši šolarji so pa v šolo grede požigali suho travo tam za Robidnjekom. Pa je popihal veter in zanesel ogenj v gozd. Dva kmeta imata precej škode. Mlade smrečice — ravno so najlepše rasle — so zdaj vse zanič. Sam Bog je dal — tako so rekli naši — da Janka ni bilo zraven; če ne, ne vem, kako bi se mu bilo tisti dan godilo. Skoraj gotovo tako, kakor drugim vaškim pobom ali pa še huje. Ne verjameš, koliko je bilo tisti dan cviljenja in vpitja po vasi! Meni se je kar prav zdelo.

Vprašuješ me, če poznajo naši otročaji tudi že tobakov strup. I, seveda ga poznajo. Lahko bi Ti jih kar po vrsti naštela: Tinkovčev, Ferjanov, Mihov, Jakopinov... Pa kaj bi Ti jih naštevala, ko jih pa ne poznaš. Zato so pa vsi ti pobje blede kakor ješprenj in suhi kakor grinte. Doma prosijo denarja za peresa, za zvezke, za bonbone, pa gre vender vse za cigarete. Ali pa starejšim bratom nosijo cigarete, zraven pa lažejo: »Tekel sem in sem padel, pa sem jih nekaj zgubil.« Veš, Jakopinovega očeta sem zadnjič slišala, kako so se kregali, ravno ko sem šla mimo hiše. Pa ne smeš misliti, da sem na ušesa vlekla — te grde navade pa res nimam — le mimo hiše sem šla, pa sem slišala.

»Kar v šolo bom nesel štiri kovače, pa naj ti gospod učitelj kupuje zvezke in svinčnike in peresa in vse. Bom le videl, če res toliko tega papirja rabiš!«

Ne vem, če so šli oče v šolo in tudi ne vem, če bi hotel gospod učitelj denar sprejeti; zdi se mi pa, da bi šlo mnogo manj za šolske potrebščine, če bi marsikje tako ravnali. Ali bi jaz privoščila tem našim pobom!

Same grde reči Ti pripovedujem. Moram še kaj lepega. V majniku smo. Tudi pri nas bomo imeli vsak dan šmarnice. In jaz sem rekla, da bom šla, kolikor mi bo mogoče, vsak dan v cerkev. Janko se je tudi nekaj ustil, da bo hodil, pa so mu doma rekli: »Če bi šla še postelja s teboj!« Ti ne veš, kakšen zaspanec je to! Leži kakor hlod, spi kakor polh in »dreto vleče« kakor trobenta.

Pri nas imamo namreč šmarnice zjutraj. Ali je lepo, ko gremo v jutranjem hladu v cerkev! Rosa na travnikih se blešči v svetlobi vzhajajočega solnca, duh cvetja se dviga in ptičja pesem nas spremlja od hiše pa do cerkve in spet od cerkve nazaj do doma. Škoda, da zdaj ne moreš k nam; Ti bi znorela od veselja.

Vsako nedeljo popoldne bomo pri petih litanijah odpevali mi, šolski otroci, pod vodstvom naše gospodične učiteljice. Že zdaj se veselim, kako bo lepo. Tako bomo peli kakor ptički!

Še o šolskem izletu bi Ti rada nekaj napisala, pa pravijo, da letos za kazen ne bomo nikamor šli. Lani so se nekateri prenerodno vedli, preveč so razgrajali, preveč predrzno so plezali po nekem starem zidovju, par jih je padlo in so se precej opraskali. Morebiti je bilo še kaj hujšega, pa jaz za to ne vem.

Vidiš, zaradi par takih nerodnežev bomo morali pa vsi doma ostati. Kar malo hudo se mi zdi, da bom morala zaradi drugih trpeti. Ko bom jaz v šoli učila, bom rekla drugače: »Nagajivcev nočem, tudi za drag denar ne. Vsi drugi boste pa šli z menoj.«

Kaj praviš, ali bom jaz kdaj učiteljica? Ali pa Ti? Potem bi pa obe skupaj učili na eni šoli. Vedno bi bili lahko skupaj. Kaj lepšega si ne morem želeti.

Moram končati. Mama me kličejo k večerji. Zdaj pa: ali boš prišla o velikih počitnicah k nam, ali pa Ti ne bom nikoli več pisala.

Upam, da se boš odločila za prvo in da boš prišla obiskat

Svojo ljubečo Te

Franciko.

Ciril Podržaj: Kraška reka.

KO je kraška reka, ta trpinka, ki je v življenju vajena vsega hudega, pritekla do Jadranskega morja, je obstala v negotovosti.

Kdor je skušen, je previden.

»O dobro morje,« se je obrnila s prošnjo na morske valove, »povej mi, kje bo boljše zame, ali bi šla na globoko, ali bi tekla po površini?«

»Otrok moj,« prijazno odgovori morje, »pojdi, kamor ti je ljubo. Mislim pa, da je na površini najlepše...«

»Toda burja me bo našla in me bo prekucevala...«

»Pa se razlij po globinah!«

»Tam pa zatega solnce ne bom videla!«

Morje se je smehljalo.

»Če je tako, pa vzemi vsakega nekaj. Na svetu ni nikdar vse prav. Bodi tvoj dom povsod, teci na globoko in na visoko, zgoraj po gladini in spodaj po prepadih.«

Ta nasvet je reki ugajal. Zato se razlivajo vode kraške reke po gladini Jadranskega morja in gledajo zlato solnce — brodijo pa tudi po morskih globinah in prepadih, kamor burja nima dostopa.

Če pa ubožico kdaj v globini ujeda in zmaguje žalost, ali če jo na vrhu neusmiljeno premetava in preganja burja, tedaj se potrpežljiva Kraševka tolaži, rekoč:

»Na svetu ni nikdar vse prav.«

Gregor Mali: Najlepša.

(Dramatičen prizor.)

(Marjan, Mirko in Janko pridejo na oder in se postavijo pred Marijino sliko.)

Marjan:

K tebi, Marija, sem v vrtec prišel,
vest bi skrivnostno ti rad razodél.
Ljubim te, Mati, ti solnčna Gospa,
zvezda najlepša — odsev si Boga.
Duša ti moja slavo prepeva,
moje srce le zate gori,
solnce brezmadežno tebe obseva,
ti si najlepša med vsemi stvarmi.

Mirko:

Čista ljubezen je tvoja obleka,
vdana ponižnost ti dušo krasi,
milost, dobrota v tebi se steka,
v srcu ti lilija bela dehti.

Janko:

Solnce pred tvojo lepoto se skrije,
biser pred tvojim sijajem bleđi,

zvezda nobena tako nam ne sije —
med vsemi najlepša, Mariji, si ti!

Vsi:

Zdrava, Devica, brezmadežno solnce,
zdrava, o mati svete ljubezni,
zdrava, Marija, nedolžna Gospa!

Marjan:

Cvetke, vse v venec se z nami združite,
slavo zapojte Mariji sladkó,
vdano, ponižno se ji poklonite,
da vam cvetove zalivala bo!

(Cvetice, ki jih predstavljajo deklice, oblečene v obleko
iste barve, kakor jo imajo cvetice, nastopijo.)

Prva vrtnica:

V rdeči obleki iz tal sem priklila,
vrtnica žlahtna je moje ime,
sladko vonjavo sem zemlji razlila,
stari in mladi se me radosté.

Druga vrtnica:

Srca nesrečna, otožna ogrevam,
bolnim otiram pekoče solzé,
Bogu hvaležna slavo prepevam —
,cvetka ljubezni' rekó mi ljudje.

Tretja vrtnica:

Krasna sem, lepa je moja obleka,
toda še lepša, krasnejša si ti,
morje ljubezni v tebi se steka,
sprejmi me, Mati, tvoja sem hči!

Vse:

Krasne smo, lepa je naša obleka,
toda še lepša, krasnejša si ti!

Vsi (ponovijo):

Zdrava, Danica, brezmadežno solnce,
zdrava, o Mati svete ljubezni,
zdrava, Marija, nedolžna Gospa!

Prva lilija:

Mene so solnčni žarki rodili
in privabili iz zemlje na svet,
liste zelene so mi razgrnili,
ki so zakrivali beli mi cvet.

Druga lilija:

Bela obleka mene odeva,
žarki brezmadežni v meni žaré,
solnce nedolžnosti cvet mi obseva,
biseri v meni najlepši goré.

Tretja lilija:

Sreče, radosti sem čista posoda,
src sem nedolžnih, deviških izraz,
varstvo, ljubezen uživam Gospoda,
malih, preprostih jaz divni sem kras.

Četrta lilija:

Srečen je tisti, ki lilije ljubi,
čistost v njegovem srcu žari,
grenke solze pa tisti pretaka,
kdor me v mladosti zgodnji zgubi.

Prva lilija:

Krasna, brezmadežna moja obleka
je že očarala mnogo oči,
lilija tista pa vse je presegla,
ki ti skrivnostno v srcu dehti.

Vse lilije:

Ti si brezmadežna cvetka,
ti si lilija bela,
ti si najlepša med vsemi stvarmi!

Vsi:

Zdrava, Devica, brezmadežno solnce,
zdrava, o Mati svete ljubezni,
zdrava, Marija, nedolžna Gospa!

Prva vijolica:

Tam ob grmičku — ob vrtni stezici —
meni potekla zibelka je,
družbo sem delala tihi vodici,
malo ljudi je maralo me.

Druga vijolica:

S sladko vonjavo zemljo napajam,
srca ponižna vabim v svoj dom,
nežno mladino z milino navdajam,
zemlji razlivam opojni svoj vonj.

Tretja vijolica:

Skromna, ponižna me barva pokriva,
v meni se skrito življenje budi,
cvet moj presladko vonjavo razliva,
ljubljenka sem ponižnih ljudi.

Prva vijolica:

Skromno in tiho je moje življenje,
toda ponižnejša ti si, Gospa!
Vse prerodilo je tvoje trpljenje —
zdrava, Vijolica ljubka neba!

Vse:

Ti si vsa lepa, vsa čista,
sveta ljubezen je tvoja obleka,
lilija bela ti v srcu dehti,
skromna vijolica dušo krasi.

Vsi:

Zdrava, Devica, brezmadežno solnce,
zdrava, o Mati svete ljubezni,
zdrava, Marija, nedolžna Gospa!

Prva šmarnica:

Slavčki so mene iz zemlje zvabili,
žarki so solnčni odprli mi cvet,
bele so liste mi razgrnili,
v moje cvetove je majnik odet.
Mojo obleko in sladko vonjavo
ljubijo stari in mladi ljudje,
hodijo v maju iskat me v naravo,
šmarnica meni so dali imé.

Druga šmarnica:

Tvoje oltarje, Marija, odevam,
znamenja, tvoje podobe krasim,
združena s srci ti slavo prepevam,
v majniških dnevih vsa zate dehtim.
Bog me zares je bogato obdaril,
v mesecu tvojem priklical iz tal,
tebe, Marija, še lepšo je ustvaril,
šmarnica ljubka nebeških dobrav!

Vsi:

Zdrava, o lilija solnčna,
zdrava, o vrtnica svete ljubezni,
zdrava, vijolica, šmarnica divna,
sprejmi cvetice nas v varstvo, Marija!
Ave, ave, Marija!

Matko Krevh: Zgubljena cokla.

VSAKA zguba je — če ne bridka — pa vsaj neprijetna. Zamislite se samo v položaj, ko dirjate s tovariši za stavo po mehki trati, pa se vam utrga gumb pri naramnici. Gumba ne morete najti, še manj prišiti, pa ste prisiljeni, da morate iti počasi ter nositi hlačke tako rekoč v rokah.

Ali pa izgubite v nedeljo, ko greste v cerkev k veliki maši, peto s čevlja. Ali pa: Ata so vam dali dinar za vžigalice, a vi ga lepo posejete in niti ne veste, kam bi ga šli iskat.

Da je tudi mene zguba moje cokle neprijetno zadel, mi že smete verjeti, četudi morda niti ne veste,

kakšne so cikle in kako se nosijo. S ponosom namreč priznam, da sem tudi jaz svoje dni nosil cikle in si jih še zdaj izposodim, kadar mi čas pripusti, da smem obiskati svoj dom. Za v mesto pa tako, z žebliji podkovano obuvalo ni, ker bi povzročalo preveč ropota, če bi kdo hodil v njem po mestnem tlaku. Toda tople so cikle pozimi bolj ko pa čevlji, posebno, če si še na noge natakneš volnene nogavice. Nikoli bi bil ne dobil ozeblin na levi nogi, ko bi bil ostal doma ter nosil cikle, ne pa tesnih čevljev, kakor jih moram zdaj malo da ne: noč in dan. V šolo sem moral hoditi v malo mestece tam v lepi Mislinjski dolini. Čudne razmere so bile takrat v tistem mestecu. Okoliški otroci smo imeli v njem svojo — slovensko šolo, meščanski otroci pa svojo nemško.

Vkljub vsem prepovedim in kaznim je bilo pa med obema šolama — kajpada med šolarji! — veliko nasprotje. Bili smo neprestano v nekakem vojnem stanju. V tej »vojni« so nam cikle izborna služile; meščanski otroci so se jih bali tako, da so brž pokazali gosposke pete, čim smo mi, okoliški otroci, samo zaropotali s coklami.

Dandanes se je seveda v tem oziru mnogo spremenilo: okoliški otroci se z mestnimi prav dobro razumejo, kar je edino prav.

Pa nele poleti, tudi na ledu so bile cikle kaj uporabne, čim so žebliji zgubili svojo ostrino. Z drsalkami se cikle seveda niso dale primerjati. Bože mili, kje bi bili pa mi kmetski otroci dobili denarja za tako razkošno vozilo? In če se je kateremu kdaj posrečilo s pomočjo barantije pridobiti si vsaj eno drsalko — joj, kako jo je moral skrivati pred strogimi očmi varčnega očeta! Rajši jo je prej ko slej zabarantal za kak nož ali bič ali kaj podobnega, samo da je bil varen. Zadovoljili smo se pač kar s coklami. Lesa za cikle je bilo zmeraj dovolj, zato nam nikoli niso mogli očitati, če smo se drsali s coklami, češ, podplate trgate! In vendar so mi jih enkrat oče zaradi cokel, oziroma zaradi ene cikle pošteno naš... Nak, ne povem še tukaj, kako in kaj je bilo s coklo, oziroma... Pst! Tiho!

Po škofovem jezu smo se drsali. S coklami seveda, in pozimi, v hudi zimi. Škofov jez ni velik; vode se v

njem nabere le za eno mlinsko kolo, ker je mlin le za domačo potrebo. Nevarnosti na tem jezu ni ne pozimi, še manj poleti, ker jez ni ne visok, ne globok. Toda za nezgodo ali nesrečo je včasih kake reči kmalu dovolj. Veselo in razposajeno smo se drsali po ledu. Juh, je letelo navzgor, in juhu je polzelo navzdol, in holadri je šlo navzkriž in holadro se je vračalo navzkraž. Pravo in pristno zimsko veselje je bilo na jezu. Najživahnejši sem bil seveda jaz. Kaj zato, če sem včasih telebnil po ledu, da se mi je kar zabliskalo pred očmi celo pozimi! Led je bil res trd, a glava še trša, zato so bolečine kmalu prešle...

Že je zahajalo solnce. Tovariši so me opominjali na odhod — meni se pa ni še mudilo nikamor.

»Kregani bomo,« je dejal naš rejenek Janžek.

»Nalogo smo tako dolgo pisali,« sem se izgovarjal jaz že vnaprej.

»Tepeni bomo!«

»Ne bomo! Juhuhu! Kako se je veselo voziti!« In pognal sem se po ledu čisto do spodnjega roba, da so tovariši kar zamižali. Tedaj se je pa zgodila nesreča — hvala Bogu, ne prevelika: pod desno nogo se je udrl led. Naglo sem izdrl nogo, toda — brez cokle. To je voda odnesla pod ledom bogvekam. Še sem kukal pri odprtini za njo, segal z roko v mrzlo vodo, toda o cokli ni bilo sledu.

Kaj zdaj? Ali naj razbijem ves led? Nemogoče, četudi mi je ime Matija, ki led razbija. Šlo mi je na jok. Ko smo uvideli, da ni mogoče rešiti cokle, sem se vdal v usodo: iti sem moral še precej daleč do prvega strica — z eno coklo na levi nogi (seveda jaz, ne stric), z desno nogo sem pa stopal v premočeni nogavici po mrzli poti. Joj, kako me je zeblo! Pri stricu so mi posodili staro coklo, ki pa moji odišli cokli ni bila prav nič podobna. Zato so jo oče takoj opazili. In tedaj me ni več zeblo, ampak postalo mi je prav vroče. Prav vroče, ko so oče poskrbeli, da ni zastala kri po žilah...

»Naj bo,« sem si mislil, »zaslužil sem kazen.«

Za zgubljeno coklo pa še zdaj ne vem, ali si jo je kaka žaba nataknila na nogo ali kak rak na škarje. Kdo bi vedel?

Gustav Strniša: Nepovabljeni gost.

Pavelčku mamica mleka je dala,
kruhek mu vanj podrobila:
»Pri meni ostani,« mu je dejala,
»da ne bo muca ti mleka popila!«

Otroček pa mamice svoje ne čuje,
k stopnicam pred hišo hiti;
tam muca prede, na solncu samuje,
zeva, za kratek čas miši lovi.

Sede otroček pod strme stopnice,
krog njega se solnčni žarki love;
smehlja se mu zdravo, rdeče lice
in že zadovoljen mleko jé.

A komaj prične, že muc izza hiše
se k skledi splazi, srebat hiti
mleko okusno; še brk ne obriše —
tako se muc-mucu mudi.

Pavelček plaka, a mama se smeje:
»Zakaj si za hišo odšel?«
Pa mama je dobra, spet mleko mu greje,
da južino Pavel in muc bo imel.

Fr. Rojec: Srečna ptička.

*Jaz srečna sem ptička, veselo živim,
 za dneve bodoče kar nič ne skrbim,
 saj v prosti prirodi vse sproti dobim,
 kar meni ugaja in kar si želim,
 pa če mi kje vseh ni, drugam poletim.
 Dom meni ves svet je, z višav nanj strmim
 in s petjem krasote njegove slavim.
 Posebnost je moja: nič se ne učim,
 pa vendar umem vse in vse naredim,
 kar najbolj primerno. Mladiče vzgojim
 si v gnezd in godne po svetu spustim.
 Za pot jim le svojo modrost podelim,
 s tem srečo in spretnost jim zagotovim.*

Grožnje.

Če ne prideš — to te bom!

Če ne zgineš — to te bom!

Ko se vrneš — to te bom!

Bogomil: Ljubi Marijini otroci!

V CVETOČEM in pisanem maju je naša zemlja kakor veličasten božji vrt, posut z raznobojnim cvetjem. Pogledu na to raznovrstno cvetje in zelenje se mi zdi podoben pogled na zbor svetih spoznavalcev.

Z imenom svetih spoznavalcev nazivamo vse one svetnike, ki niso prelili svoje krvi za resničnost naše svete vere, pač pa so si s svojim brezmadežnim življenjem, s svojo spokornostjo in z brezštevilnimi drugimi čednostmi priborili svetniški venec.

Vse stanove najdemo med njimi: kmete, delavce, pa tudi učenjake. Siromaki so med njimi, pa tudi bogatini. Tudi mladino srečavamo med takimi, ki so do poznih sivih let zvesto služili Bogu. Take vidimo med njimi, ki jih je skrb in ljubezen za neumrjoče duše gnala v mesta, in spet take, ki so v skrbi za nebeško kraljestvo vse zapustili in šli v samoto, v puščavo služiti si svetniško hrano. Sveti papeži in škofje, pobožni duhovniki in redovniki so pomešani med vrstami vseh mogočih posvetnih stanov.

Posebej se ozrimo na tiste svetnike, ki vam jih sveta Cerkev priporoča kot vaše vzornike. Med njimi najdemo par ljubkih cvetov, utrghanih na vrtovih slovanskih narodov. To sta: sveti Kazimir in sveti Stanislav. Sveti Alojzij je tudi med vašimi vzorniki in sveti Janez Berhmans. Ogri častijo v teh vrstah svojega mladinskega zavetnika svetega Emerika; novejši čas nam pa odkriva svetost pobožnega Gabrijela Žalostne matere božje.

Rekli smo, da sveti spoznavalci niso prelili krvi za Jezusa in za sveto vero. S tem pa ni rečeno, da bi

ti sveti ljudje ne bili ničesar trpeli. O ne! Vsak je prebil v svojem stanu marsikatero bridko uro. Vsak spoznavalec lahko ponavlja s svetim Pavlom besede: »Mnogokrat sem bil na potih, v nevarnostih na rekah, v nevarnostih pred razbojniki, v nevarnostih pred rojaki, v nevarnostih pred neverniki, v nevarnostih v mestu, v nevarnostih v samoti, v nevarnostih na morju, v nevarnostih med lažnivimi brati; v trudu in naporu, v pogostnem bdenju, v lakoti in žeji, v pogostnih postih, v mrazu in nagoti.«

Morda bi radi vedeli, v katerih čednostih so se sveti spoznavalci prav posebno odlikovali. Kratko moremo reči, da v vseh. Vendar pa ne v vseh enako. Skoro vsak spoznavalec ima eno ali še več čednosti, v katerih je še prav posebno napredoval. Že našeti mladinski vzorniki so posebno cenili tisti biser med čednostmi, ki mu pravimo: sveta čistost. Puščavniki so posebno gojili post in zatajevanje, sveti Frančišek Asiški je znan po svoji skromnosti in ponižnosti, sveti Frančišek Ksaverij po junaški misijonski gorečnosti, sveti Janez od Boga po posebni skrbi za bolnike, tisti spoznavalci pa, ki jim je sveta Cerkev dala častni pridevek cerkvenih učnikov, pa po posebnih zaslugah za razlago svetega pisma; sveti Filip Neri po izrednem prijateljstvu do mladine. A moramo nehati z naštevanjem. Zakaj, če bi vam hoteli napisati vse izredne čednosti svetih spoznavalcev, bi »Angelčku« zmanjkalo prostora. Vsi spoznavalci so se pa zavedali Gospodovih besedi: »Vi ste luč sveta. Ne more se skriti mesto, ki stoji na gori. Svetiljke tudi ne prižigajo in ne postavljajo pod merik, marveč na svetilnik in sveti vsem, ki so v hiši. Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih.«

O, da bi to prav razumeli tudi mi!

H koncu še eno željo! Prosite nebeškega Očeta, da bi v vrstah svetih spoznavalcev kmalu našli tudi imena naših slovečih rojakov: škofa Antona Martina Slomška in pa obeh velikih misijonarjev, Friderika Barage in Ignacija Knobleharja.

Naše molitve naj pa pri svojem ljubem Sinu podpira njegova in naša Mati, Marija.

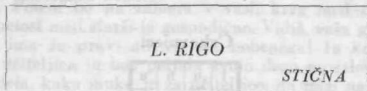
Pisemce iz Šmartna pri Litiji.

V Marijinem vrtcu nas je veliko otrok. Vzamejo samo pridne in to smo skoro vsi, zato smo tudi v Marijinem vrtcu skoro vsi šolarji. Nedavno smo imeli shod. Komaj smo ga čakali. Lepo smo zapeli. Gospod voditelj so nam govorili o sveti Neži. Obljubili so nam, da bomo imeli posebne skušnje za petje pri shodu. Prejeli bomo tudi podobice, na katerih je zapisano, kakšen mora biti tisti, ki je v Marijinem vrtcu. Da rasejo in cvetejo v Marijinem vrtcu samo lepe, dišee rože (to je lepe duše), to vemo, ker so nam povedali gospod voditelj. Še boljši pa bomo potem, ko bomo vsak dan lahko prebrali na podobici dolžnosti in nanje ne bomo smeli pozabiti. »Angelčkov« imamo okoli 100, »Vrtcev« pa okoli 25. Shod bomo imeli vsak mesec. Na Svečnico smo šli gledat v dvorano slike iz Marijinega življenja. To je bilo lepo!

Marijin otrok.

Uganke, skrivalice in drugo.

Posetnica.

Kaj je ta mož?

Številčna naloga.

Števila 1—12 so razpostaviti na mesta pik tako, da dadó števila zunanjih pik isto vsoto kot notranjih.

Vprašanje.

Kdo ve bolje ko zdravnik, kaj komu manjka?

Rešilci in imena rešilcev — ki se sprejemajo le lekom 10 dni po izidu lista in se objavljajo le imena onih rešilcev, ki bodo rešili vse zagonetke — v prihodnji številki.

Rešitve v 8. številki.

Črka E.

a	n	a	s	t
a	z	i	j	a

Anastazija.

Konjiček.

Oj dete, dete malo,
nedolžno dete ti,
sirota si ostalo,
kedo za te skrbi?

Pa če nikdo na sveti,
jaz bom pod skrb te vzela,
le rasti, lepo cveti,
cvetu bom jaz vesel.

(Simon Gregorčič: Siroti.)

Črkovnica.

l	u	n	a
u	r	a	d
n	a	d	a
a	d	a	m

Premeteni ječar.

l	k	e	d
m	i	f	c
n	h	g	b
o	p	r	a

Ječar je šel po poti
abecede in je obhodil
vse celice.

JUNIJ ♦♦♦♦♦♦♦♦ ANGELČEK ♦♦♦♦♦ 1929/1930

L.-F.: Pisma.

DRAGA FRANCIKA!

NAJPREJ Te moram poučiti. Vse kaže, da boš res še učiteljica. In hudo bo pri Tebi v šoli. Na izlete boš jemala samo pridne učence, nagajivce pa puščala doma. Potem bo pa zamera v vasi, kreg med otroki in napetost med starši in gospodično. Vidiš, vaša gospodična ima že prav: ali vse ali nobenega! In ko boš sama učiteljica in boš peljala svojo deco na izlet, boš pa videla, kaka muka je za učiteljico, da pazi na tako nemirno čredo, ki bezljá na vse strani. Če bom tudi jaz učiteljica, vprašáš? Upam, da bom. In veš, kam bom prosila? Na kmete! Kar v vašo vas! Pa bova skupaj navijali uro pobom zanikarnim, ki dajejo denar — namesto za zvezke — pa za strupene cigarete. Pa dopovedavala jim bom — kakor tudi zdaj učitelji in učiteljice — kako strupen je tobak sploh, strupen za odrasle, pa še bolj za nedorasle. In strupen tudi za dušo, ker jemljejo otroci staršem denar in ker zakrivajo svoje sleparstvo z lažmi. Jakopinov oče ima prav. Takim pobom ni treba dati nobene pare v roko. Oče bi se moral dogovoriti s trgovcem, da bi dajal račun o šolskih potrebščinah njemu. Takim zapravljivcem bi

jaz dala za kazen prepisati lepi članek Ernestine Česnikove v zadnji številki »Vrtca«. Kdaj in kako se bo naučil varčevanja deček, ki razmetava tako grdo, kar zaslužita težko oče in mati? Kdaj se bo naučil varovati glavno bogastvo vsakega človeka: zdravje — če pobira nemarne čike? Če ima otrok kako grinto ali prasko in pride kaj tobakovega strupa vanjo, si zastrupi kri. Majhna razpoka na ustnici — pa je že marsikdo umrl za rakom na ustnicah.

Nerodno je tudi to, če se otrok ne nauči že zgodaj prav ravnati z denarjem. V moji šoli bo moral imeti vsak otrok zapisnik, kjer bo zapisal vsako paro, kdaj jo je dobil in kam jo je dal. Moja mama pripoveduje, kako je bila bogata kot otrok, če je dobila v dar par penezov, zdaj pa razmetava že vsak otrok dinarje.

Je pa marsikaj tudi v mestu hudo — in še huje kakor na vasi — kajti v mestu te mami ob vsakem vogalu avtomat s čokolado, stojе barake s piškoti in sladkorčki. In kino! Koliko denarja znesejo tudi otroci vanj! Rajši so nekateri brez kruha, kakor da ne bi šli v kino. Po tobaku segajo seveda fantiči tudi. In če je tudi postava, ki prepoveduje kajenje dečkom, vendar po skrivališčih ne drži. Ko bi si kupili otroci za denar, ki ga izmečejo za škodljivi tobak, kruha in sadja, koliko bolje bi obrnili svoj denar. In pri vas še suhe trave ne pustijo v miru? Da le ni bil Janko zraven, praviš. Prepričana sem, da hodi Janko v šolo in iz šole modro, kakor se spodobi bratu modre Francike in bratrancu še bolj modre Dragice. Poglej, iz kake neumnosti nastane staršem škoda! Gotovo bodo morali poravnati kmetoma zgubo, ki jo imata na smrekah! In Dorica-edinka, ki je padla v gorečo suhljad! Kaka žalost za starše! Našo mamo so kar solze oblile, ko sem ji brala tvoje pismo.

In »aleluja« — tista jed! Da bi jedli repne olupke zaradi Turkov, tega pri nas ne vemo. Gospod Jarc pri Svetem Florijanu v Ljubljani je pravil vselej pri blagoslovljenju pirhov, kaka lakota je bila leta 1817. Takrat so jedli repne olupke za Veliko noč in takrat se je prijelo te jedi ime »aleluja«. Saj ni Bog ve kaj ta »aleluja«, ali je lep spomin in opomin je: Ko se gostimo s potico, klobaso in plečutom, ne pozabimo, za-

hvaliti se Bogu! Naši pradedi so bili svojčas veseli »aleluje«, ki jim je naznanjala boljše leto, kakor je bilo leto lakote.

Praviš, da bi jaz znorela od veselja, če bi prišla ob šmarničnem času k vam. Pa je tudi pri nas čudovito lepo pomladi in po vseh cerkvah v mestu.

Huda si, ker si me čakala o božičnih praznikih, in misliš, da me boš zastonj čakala tudi ob velikih počitnicah. Ne, Francika! Zdravnik je naročil mami: »Na kmete z Dragico!« Veš, od samega učenja sem vsa medla in suha. Pa pridem, pridem! Živijo! Povej Janku, da pojdeva na Robidnjak! Joj, to bomo letali in pasli krave in obračali pokošeno in se vozili na lojternicah! Ljuba Francika — kmalu kmalu te objame Tvoja

Dragica.

Lep pozdrav teti in stricu!

Črtomir Zorec: Vrabec.

ATENE so glavno mesto Grške že mnogo stoletij. V starem veku je vladal ondi »svet modrih«. Zborovali so na pobočju gore pod milim nebom, razpravljali in odločevali so o državnih zadevah ter sodili zločince.

Zgodilo se je, da je ravno ob času zborovanja »sveta modrih« preganjal jastreb malega vrabca, ki se je ves preplašen zaletel med zborovalce in se enemu izmed móž zamešal med gube oblačila. Mož pa je ves jezen zagrabil vrabca in ga vrgel ob tla, da se je drobno bitje takoj ubilo.

Drugi možje, to videč, so vstali in z gnusom rekli: »Kdo bi mogel sedeti s človekom, ki ravna tako kruto z živalmi. Ta ni sposoben, ne vreden, da sodi ljudi, ki jih privedó pred nas, da jih pravično sodimo.«

Nato je moral okrutnež oditi; godrnjal je pa: »Kaj ima vrabec s tem opraviti. Ali sodimo ljudi ali ptiče?«

Da, toda tudi z živalmi moramo imeti sočutje, če hočemo pravično in blagohotno soditi ljudi. Komur se žival ne smili, ta tudi s človekom ne bo ravnal plemenito.

Albin Čebular: Cvetoče poletje.

Pisan cvet je krog in krog:
gozd, livada, hrib in log.

I' senčicah se šetamo,
cvetje v venčke spletamo.

Z ortov rože nam dehtë,
k njim se dvigajo roké.

Ptički nas pozdravljajo,
zajčki se postavljajo.

Ah, studenček pa nam poje
pesmice prelepe svoje.

Lepo, lepo je živeti
na tem krasnem božjem sveti!

Lea Fatur: Kako so nastale gosli.

(Ciganska pravljica.)

BIL je reven cigan, ki je imel revno ženo. Živela sta v bajti ob gozdu in prerokovala ter beračila. Dolgo nista imela otrok, pa se je napotila žena na otok sredi jezera, kjer je kraljevala črnolasa vila Mutuja. Pro-

sila je vilo za sina. Vila ji je obljubila: »Dobila boš sina, ki bo kraljeval nad ljudmi in bo zapustil svoje kraljestvo svojim potomcem.«

Ciganka je res dobila dečka. Sedeval je rad v gozdu, poslušal je šumenje listov, smeh poškov in pripovedovanje ptičkov. Ničesar se ni učil in ničesar ni znal. Ko je dorasel, sta mu umrla oče in mati. Fant

si je mislil: »Kaj naj počnem zdaj? Vila Mutuja mi je obljubila, da bom kraljeval in da bom srečen. Hajd! Poiščem si srečo.«

Pa je šel po svetu, hodil od vasi do vasi in od mesta do mesta.

Prišel je v mesto Gog, kjer je vladal kralj Vesel. Tisti kralj je imel prelepo hčer Muziko. Razglasil je, da jo dobi za ženo samo tisti, ki bi iznašel nekaj, kar ni videl še nihče. Cigan je šel h kralju in mu rekel: »Jaz vzamem tvojo hčer. Povej mi, kaj naj naredim?«

Kralj se je razjezil: »Svojo hčer dam samo tistemu, ki bo naredil nekaj, kar še ni videl nihče.«

»Kako naj jaz vem, kaj je to?«

»Ker vprašuješ tako neumno, boš poginil v ječi.«

Vrgli so cigana v globok stolp. Tam je imel za družbo pajke in miške, netopirje in škarjice. Pa je vzdihnil: »O vila Mutuja! Laž je tvoje prerokovanje! Tu umrjem, v temni ječi...«

Kar se strese stolp in velika gospa v rdeči šumeči obleki stoji pred ciganom. Po ramah ji padajo črni lasje, v rokah drži palčico in podolgovato reč, ki je zbita iz tenkih deščic. Votla je in ima na vrhu majhno luknjo.

Bila je vila Mutuja. Spregovorila je sladko: »Prerokovanje vil je vedno resnično. Vzemi mi pest las in napni jih po zabojčku in po palčici!« Cigan izbere nekaj lepih las in jih napne ter gleda, kaj bo.

»Potegni s palčico po laseh!« veli vila.

Cigan potegne in miške pribežijo iz kotov, netopirji se prestrašijo.

Vila vzame zabojček in potoči v votlino svetle solze. Nato si obriše oči in spusti v votlino svoj srebrni smeh. Pa veli ciganu: »Potegni z lokom po laseh!«

Potegnil je cigan in jokalo je in vriskalo iz gosli. Vila se je nasmehnila: »Kraljeval boš... Ljudje se bodo ali jokali ali veselili, kakor jim bodo ukazale tvoje gosli. Zahtevaj, da te peljejo pred kralja.«

Cigan je sviral pred kraljem. Ves dvor se je zdaj jokal zdaj smejal, kakor je hotel cigan.

Kralj je rekel: »Res ni videl še nikdar nihče kaj takega!« In je dal ciganu hčer za ženo. Od takrat kraljuje cigan v kraljestvu muzike.

Č.: Zabavno spraševanje.

OSNOVNA šola v S. je na glasu, da ima brihtne in modre glavice. Izjeme so seveda povsod, saj bi drugače imeli učitelji prelahko delo, če bi se hvalili s samimi talenti.

Po naključju sta se oglasila na tej šoli nekega dne oba šolska nadzornika: za veronauk in za druge predmete. Po prijateljskem pomenku sta sklenila, da hočeta kar skupno vse opraviti. Šla sta torej v učilnico in tam je bila preizkušnja in spraševanje šolskih otrok.

Med malimi abecedovci je bil junaček, ki je kakor nekoč Savel od pleč in više molel čez svoje sovrstnike. Sedel je v zadnji klopi. Bil je ta Nacek, prav dober fantič, dobrovoljen, dobrosrčen, odkrit in uslužen. V vedenju je zaslužil vzorno z zvezdico. Po znanju in modrosti pa ni nadkrilil drugih, ki so z njim sedeli in použivali šolsko učenost. Nasprotno. Kadar je bil Nacek poklican, naj bi dal odgovor na stavljeno vprašanje, je bušilo dostikrat vse šolsko občinstvo v glasen grohot. Po večini se je pa Nacek držal onega pravila, ki navsezadnje tudi ni najslabše: bolje molčati ko neumnosti govoriti.

Ko se je pričelo tega dneva spraševanje, se je hotel tudi Nacek od časa do časa nekoliko postaviti. Najprej ga je gospod katehet vprašal: »Koliko je v Bogu oseb?« — Nacek se je odrezal: »V Bogu so tri osebe... Gašper, Melhijor in Baltazar.« Kar razširil se mu je obraz, ko je menil, da jo je dobro pogodil. Bučen smeh v šoli ga je seveda poučil, kako neznansko se je vrezal. Ko so zmoto popravili, mu je velel gospod katehet, naj zmoli lepo in počasi *Očenaš in Češčeno-marijo*. Šlo je. Pri vprašanju pa »kdo je prvi pozdravil z besedami *Češčena Marija*...?« je imel Nacek spet nesrečo. Premišljeval je. Gospod katehet mu je hotel pomagati, pa mu je namignil, da je bil to neki angel, celo nadangel. Zdaj se je Nacek domislil, pa se je zravnal in zaklical: »Nadangel Gamaliel.« Sošolci in gospodje so se muzali in pokazali, da se je Nacek spet zaletel.

Vmes so bili seveda spraševani tudi drugi otroci, ki so po večini točno odgovarjali. Pri osmi zapovedi božji je bilo pa treba pojasniti, kaj se pravi »hliniti se«. Laž so otroci menda že dodobra poznali. Vprašanje pa »Kaj se pravi hliniti se« je dalo misliti vsem drobnim modrijanom. In lejte, kdo se je oglasil, da bi rad pojasnil in raztrl ta trdi oreh? Nacek je dvignil roko. Dobil je migljaj, naj pouči svoje tekmece o hlimbi. Kar pogumno je priznal, da se je že enkrat hlinil. »Kaj si pa naredil?« — »Sosedovemu Niku sem rekel: Pa pojdi sem, če imaš korajžo, pa je sam tudi nisem nič imel.« — Spet je bil smeh po vsi sobi. Pa je Nace le pravo zadel.

Tako je šlo spraševanje svojo pot od enega oddelka do drugega, od ene zapovedi do drugih. Ker so drugi učenci večkrat prišli na vrsto, tudi Nacka ni kazalo prezreti. Ker vprašanja »Kako posvečujemo nedeljo« ne bi razumel, ga je gospod katehet kar po domače nagovoril: »No, Nacek, kaj pa moraš v nedeljo narediti?« Zdaj pa Nacku ni bilo treba veliko ugibati, kajti precej mu je prišlo na misel, katero opravilo ga čaka ob nedeljah zjutraj doma, zato reče brez premisleka: »Čevlje moram osnažiti...«

Nekaj časa je imel Nacek mir. Pri gospodu učitelju je moral pa tudi kaj povedati. Iz živalstva so učenci že opisali vse znane domače živali; še vrste psičkov naj bi kdo naštel. Oči učiteljeve so ošinile Nacka, češ, tu bi pa utegnil še ta »učenjak« kaj vedeti. »No, Nacek, ali poznaš še kakšno žival, ki človeka tako rada spremlja.« —

Odgovor je bil točen in kratek: »Bolha!«

Pa še ni bilo pri kraju. Iz vsakega predmeta je dobil Nacek kakšno lahko vprašanje. Pri zemljepisju, si je mislil učitelj, moram pa zastaviti Nacku karmoč lahko vprašanje. — »Pa povej, kaj je to Triglav?« ... Nacek ni ostal dolžan odgovora; »Pri Vrbančku imajo psa, ki mu pravijo Triglav.«

Tako je dobri Nacek ta dan nehote in nevede skrbel za zabavo v šoli. Priznali so mu brez ugovora pravico do ponavljavne šole.

Gregor Mali: Deklica in rožica.

*Rožica v deklico gleda,
rdečo obleko ima,
deklica žalostna, blede
prosi jo in šepeta:*

*»Bolna sem, rožica rdeča,
ves moj obrazek je blede,
v tebi je zdravje in sreča —
daj, naj bom rožica spet!«*

Fr. Ločniškar: Zgodba o polenti.

KO smo hodili drugo leto v šolo — tako nam je pripovedoval striček — so začeli graditi čez Savo nov most. Prvo leto smo se še prevažali z brodom, kar je bilo zelo nepripravno. Če si prišel malo prepozno, ni bilo gotovo, da te prepelje brodnik samega. Najbolje je bilo, da si jo odkuril nazaj, kajti brodnik je bil človek neprijaznih besedi in hudega pogleda, da smo se ga otroci kar bali.

Neko pomlad pa so že z lastovkami prižvrgoleli tudi italijanski delavci in začeli delati na obrežju reke nasipe. Naši delavci so pa postavljali istočasno most.

Na obeh bregovih reke je vladalo šumno vrvenje. Posebno Italijani so kričali kot vrane. Naš sosed je trdil, da je Bog Italijanom ustvaril najprej jezik, ki je začel takoj migati, in miga še nekaj časa po smrti.

Kmalu so naredili delavci pod nedovršenim mostom zasilno brv, po kateri so hodili sami in tudi drugi ljudje, ki so imeli opravilo na oni strani reke. Tudi nam šolarjem je bil dovoljen ta začasni prehod preko Save, in posluževali smo se ga rajši ko nepripravnega broda.

Kako smo bili veseli, ko smo prvič prišli tako naglo čez vodo! Šli smo še enkrat nazaj, pa spet čez — in še bi bili hodili to nepotrebno pot, da nas niso delavci odpodili.

Razume se pa, da smo tisti dan zamudili šolo in nam je gospodična velela, naj po pouku malo »počakamo«. — To je pomenilo nekaj zapor, kar je bilo v naših časih prav sramotno. Vsa vas je potem kazala za »zaprteki«. Taki zapozneli ptički so bili pa drugače jako urni — kar kadilo se je za njimi kot za turškimi konji, ali pa je čofotalo blato na vse strani, da se je zbežlanca še berač ognil.

Po pouku nas je vprašala tisti dan gospodična učiteljica po vzrokih zapoznelega prihoda v šolo. Povedali smo prav po pravici: »Delavci so naredili novo brv čez Savo, smo jo pa gledali in šli dvakrat sem in tja, potem nas pa niso več pustili. Ker je voda šumela, nismo slišali, kdaj je zvonilo.«

»Ta je pa lepa,« se je zasmejala gospodična, »brv imate, da ste lahko hitreje čez vodo, pa rabite še več časa kot s počasnim brodom. Le pojdite, da ne zamudite večerje, pa oglejte si brv še od spodnje strani. In če kakega polža srečate, ga lepo pozdravite: „Dober dan, gospod bratec! Joj, ti si pa hitrejši ko mi. Gotovo greš tudi v šolo in se ti mudi!“«

Do šolskega vogala smo šli počasi, potem smo pa stekli kot vsi zaprtki — kdo bi poslušal, kaj ljudje govoré!

Pri brvi smo pa skoro tako ravnali, kot nam je naročila gospodična. Prav natančno smo jo ogledali in tudi poskusili, če bi se dala razdreti.

Neki delavec nas je moral oškropiti z vodo, sicer bi bili gotovo še kaj nemodrega ukrenili.

Pri mostu pa so bile še druge zanimivosti. Celo take, ki so bile očem in želodčku neizrečeno všeč.

Nekega dne nam je udaril v nos silno prijeten duh, da nas je kar poččegetalo pri srcu. Ozirali smo se, kje je izvor te prijetne sapice, pa smo zagledali dim v grmovju ob vodi. Kot na migljaj smo bili vsi pri onem grmu. Spet nekaj novega! Mlad, črnolas Italijanček je kuhal v velikem kotlu jed, ki je želodček gorenjskih šolarjev do tistih časov ni poznal. Zvedeli smo, da je to prava laška polenta. In kako je znal fantek sukati tisto dolgo kuhalnico! Kar čudili smo se mu, zraven pa požirali sline, tako prijetno nam je dišalo. Vem, da je tudi drugim — kot meni — rojilo po glavi edino, a zelo važno vprašanje: Kako bi prišel do koščka te nebeškolepo dišeče jedi? A kako bi se človek zmenil s tem črnim Italijančkom, ki zna samo svoj »kvešta, kvešta.«

V tem je pozvonilo v šoli. Ucvrli smo jo čez brv, da so ropotale deske za nami. Komaj smo prišli še pravočasno v razred. Ves čas pouka pa mi je še udarjal v nos oni prijetni duh po polenti. In menda tudi drugim.

Domov grede smo se po šoli pogovarjali, kako bi prišli vsaj do koščka tiste dobrodišeče jedi.

»Že vem, kako,« je uganil Martinjakov. »Doma poprosim mater za večji kos kruha, pa ga zamenjam

za polento. Saj Lahi kruh kupujejo, gotovo ga imajo radi.«

Tako smo naredili. Drugi dan smo že stali v grmu pri kuharju in mu molili vsak svoj kos kruha. Kazali smo na polento v kotlu in se tako domenili, kaj bi radi. Mladi kuhar je pa pokazal na uri številko štiri in vedeli smo takoj, kaj misli. Ob štirih gremo iz šole in takrat dobimo kak košček polente, ker morajo prej delavci jesti.

Po šoli smo brž spet stali v onem grmu in menjavali kose kruha za polento.

Toda koščki polente so bili mnogo manjši ko naši kosi kruha. A polenta se nam je zdela mnogo boljša, in še bi tako zamenjavali.

Drugi dan se je ta kupčija nadaljevala. Opazili smo pa, da so bili zdaj koščki polente še manjši.

Doma so pa matere druga drugi tožile: »Naš fant nima zadnji čas nikoli dosti kruha za šolo, tako je postal ješč.«

»Naš tudi ne! Veš, rasejo, pa rabijo več.«

Res je naša kupčija rasla, a nam v škodo, ker je bilo polente vedno manj, koščki kruha pa se niso zdeli kuharju nikoli dovolj veliki.

Neki dan smo pa dobili namesto polente samo še ožgano skorjo, ki jo je navihani Italijanček postrgal v kotlu. To nas je precej ozlovoljilo, a ko smo hrustali tisto slaščico, smo se kar potolažili.

A naš gostitelj je postajal vedno bolj skop. Slednjič bi bil menda rad dobival kruh že kar zastonj. Spoznali smo to njegovo namero in mu nekoč nalašč ponujali prav majhne koščke kruha. Takrat nas je pa črnuhec oblil z vodo.

S tem se nam je hudo zameril. Sklenili smo, da se maščujemo. Kruha mu nismo več prinašali, pač pa smo se neki dan prav skrivno približali onemu grmu in pazili, da je kuharček odšel od kotla malo proč. Voda v kotlu je ravno zavrela in fantek je šel menda v bližnjo kolibo iskat moke. Tedaj smo pa izvršili svoj načrt. Nagrabili smo drobne sipe in je nametali v kotel...

Kako se je kuhala ta jed naprej, nihče ne ve. Tekli smo proti šoli in na skrivnem nas je menda vse pekla vest, kaj lahko rodi to nepremišljeno ravnanje.

A kazen nam je bila že za petami. Med poukom je nekdo potrkal na šolska vrata in čuli smo, kako je nadzornik delavcev nekaj pripovedoval gospodični učiteljici. Slutili smo, kaj bo. Naše slutnje so se kaj kmalu uresničile.

Gospodična je prišla v sobo, a nič kaj prijaznega obraza, in je velela strogo: »Po šoli počakajte vsi oni, ki hodite preko Save domov!«

Kako smo opravili, si lahko mislite. Prav na kratko vam povem. Opuščanja smo morali iti prosit — in to tam pri mostu, kjer smo grešili, pa vpričo vseh delavcev. Joj, kako je bilo to hudo! Rajši bi bili tri dni zapored zaprti.

Tisti dan smo šli domov tako potepeni kakor volk, ki je ušel ovčarskemu psu. Še domov nismo šli skupaj kot po navadi. Jaz sem krenil čisto sam skozi najbližje grmovje.

Od tistega nesrečnega dne smo jo vselej tako na tihem pobirali čez brv, da nas delavci niti opazili niso.

Črni kuharček se nam je pa še posmehoval in nam nekaj govoril v svojem jeziku, česar pa nismo razumeli. Gregorinov Jože mu je zabrusil: »S teboj se še menimo ne! Ti si premajhen za nas, pa pretrde butice, ker še zdaj ne znaš povedati po naše!«

S to slovesno izjavo smo končali boj s svojim protivnikom v trdni zavesti, da smo zmagali mi in ne oni.

Gregor Mali; Vrabček.

*Na drevesu vrabček poje
zgodbe mične, znane spoje;
mimo pride deček mlad,
pa bi lepih pesmic rad:
»Vrabček, o prijatelj moj,
lepo pesem mi zapoj!«*

*Vrabček na drevesu poje:
»Palec gleda z noge tooje.
Ne verjameš? Le poglej —
pa nikomur ne povej!«*

Bogomil: Ljubi Marijini otroci!

ČE bi ne vedel, da poznate vsi litanije vseh svetnikov, bi se vas skoro bal. Ne vseh, ampak deklic. Zakaj dozdej sem vam govoril o samih svetnikih. Ali so pa mar nebesa brez svetnic?

Nikakor. Vse ljudi je Bog poklical k svetosti. Zato imamo v vrstah svetnikov dobro zastopan tudi ženski spol. Najdemo jih v vrstah mučencev, srečamo jih tudi med tistimi, ki svoje krvi niso prelili za sveto vero. Poznamo svetnice, ki so že v otroški dobi dozorele za svetniški in mučniški venec. Omenim samo ljubko svetnico sveto Nežo, o kateri pravi sveti Ambrož tako lepo: »Ni še znala umreti, pa je bila vendar že pripravljena.« V lepih dekliških letih so darovale svoje življenje Jezusu tudi sveta Agata in sveta Lucija, pa še nebroj drugih. Pot med svetnike so našle tudi svete žene in matere. Naj vam omenim samo sveto Moniko in sveto Elizabeto. Do svetniške časti so se povzpele tudi mnoge, ki so živele med svetom: naj vam zadostuje ime Notburge. Izmed onih, ki so se v tihoti samostanske celice dvignile do svetniške časti, naj vam imenujem zadnje čase povsod poznano in zelo češčeno služabnico božjo, sveto Terezijo Deteta Jezusa.

Škoda, ljubi otroci, da smo letos z Marijinim zvončkom že pri kraju. Za slovo naj vam podam samo par misli.

Ljubite svetnike! Radi prebirajte njih življenjepise, ki jih dobivate po »Družbi svetega Mohorja«. Priporočim vam tudi zbirko »Nebeški dvor«, ki so jo izdale ljubljanske uršulinke. Posebno želim, da bi si

vsakdo prizadeval, da поблиže pozna vsaj življenje svojega krstnega patrona.

Bog sam ljubi svoje svetnike. Zato je tudi prav, če svetnike na pomoč kličemo. Zlasti lepo je, če se jim bomo priporočali za milost, da bi tudi mi čimdalje bolj ljubili tiste čednosti, v katerih so se svetniki posebno odlikovali. Ni ravno treba, da bi se dvignili v čednostih do višine svetnikov, veliko bomo pa že storili, če bomo imeli ljubezen do svetih čednosti in hrepenenje, da bi v njih napredovali, rasli in se dvigali.

Zdaj pa še en pogled po svetih nebesih! Med prebivalci tega srečnega kraja najdemo tudi otroke, ki so umrli v krstni nedolžnosti in so dosegli nebeško veselje sicer brez lastnih zaslug in samo iz neskončne ljubezni božje po zasluženju največjega Prijatelja otrok. Ali veste, kdo je to?

Pa so med njimi tudi odrasli, ki so si priborili zmago nebeškega plačila po mnogih in trdih bojih v ognju skušnjav in trpljenja, pa v nepremagljivi zvestobi do Jezusa Kristusa in njegove preljube Matere. Mnogo naših rojakov bi našli med njimi, morebiti bi spoznali vmes celo svoje znance, brate, sestre, starše. O lepa, o blažena misel!

Lepo bi bilo, ljubi moji otroci, če bi se kdo izmed vas hotel in mogel dvigniti do junaških čednosti svetnikov in svetnic božjih. Če pa to ne bo šlo, pa delajmo vsaj na to, da bo naš delež nekoč gotovo med izvoljenimi in zveličanimi v nebesih.

V ta namen naj vas s svojim ljubljnim Sinom bogato blagoslavlja in krepko podpira Mati Marija.

Rešilve v 9. številki.

Posetnica.

Gostilničar.

Vprašanje.

Tat.

Številčna naloga.

	2		3	
		5		
	4		6	
1				10
	9		7	
		8		
	12		11	

Ob slovesu.

Ko z današnjo številko sklepamo osemtrideseti letnik *Angelčka*, se poslavljamo od vas, ljubi mladi čitatelji, z lepo zahvalo za zvesto prijateljstvo in iskreno zanimanje, katero ste izkazali našemu delu pri tekočem, zdaj završenem letniku.

Kadar prispe med vas ta deseti pisani zvezček *Angelčka*, boste že preštevali ure in celo minute, ki vas ločijo od sklepa šolskega leta, od zlatih šolskih počitnic. Povsem naravno je, da se boste veselili pri dragih svojcih, v lepi božji naravi. Bog vam daj mnogo mnogo veselih uric čistega, zdravega razvedrila; ko se pa jeseni spet vidimo, pa pripeljite v naš veseli krog, v družino naročnikov in bravcev *Angelčka*, še novih prijateljev. Bog z vami in na svidenje!

Hkratu nam narekuje dolžnost, da se tudi na tem mestu zahvalimo našim marljivim sotrudnicam in sotrudnikom, ki so nas podpirali v tem letu z lepimi in koristnimi prispevki. Ker vemo, da jim je naš list resnično pri srcu, zato zamo-remo že danes obljubiti, da bomo z njih pomočjo in sotrudništvom v stanu, tudi v prihodnjem letniku prinašati našim čitateljem zadosti lepega, koristnega in zanimivega čtiva, prav prijetne pesmice, pripovedi, poučne sestavke, zraven pa lepo število mičnih slik, kopo zadrge in ugank, ki bodo za njih rešitev razpisane tudi lepe nagrade.

Vrtec in *Angelček* (10 številke: september—junij) skupaj staneta 22 Din, *Angelček* sam 8 Din.

Naročnino pošljite Upravi »Vrtca«, Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 80. — Čekovni račun uprave ima šte. 10.470.